Zaaknummer: 0098229241
Documentnummer: 0098629759

gemeente
Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Portefeuillehouder	Hanneke Zonderland
Griffier	0561-691**220**
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	3
Begrotingswijziging	
Stukken ter inzage	

ONDERWERP
Vaststellen OWO-sneltoetscriteria omgevingskwaliteit

REDEN VOORSTEL
☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. De OWO-sneltoetscriteria vast te stellen en deze onderdeel uit te laten maken van de welstands-nota op basis van artikel 4.19 van de Omgevingswet.
b. Geen inspraak op basis van de inspraakverordening toe te passen, omdat de sneltoetscriteria een ondergeschikte herziening op de welstandsnota zijn.

BIJLAGEN (worden meegezonden)

1. Sneltoetscriteria OWO-gemeenten (0098630162)
2. Doorkijk nieuwe nota omgevingskwaliteit (0098630161)
3. Nota leidraad Appelscha (0098630525)

Aan de gemeenteraad

INLEIDING
Het voorliggende voorstel ziet op het vaststellen van sneltoetscriteria voor veel voorkomende initiatieven. De wens om hiertoe over te gaan, komt voort uit de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook de ervaringen vanuit de 'Pilot Omgevingsplan Appelscha' en de verouderde huidige welstandsnota geven aanleiding om nieuw beleid te maken. De sneltoetscriteria gaan onderdeel uitmaken van de regels ten aanzien van de omgevingskwaliteit (welstandsnota). Hiermee worden ze onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan.

De manier waarop de regels ten aanzien van de omgevingskwaliteit uiteindelijk verwerkt gaan worden in het gebiedsdekkend omgevingsplan moet nog duidelijk worden. In het project 'Pilot Omgevingsplan Appelscha' is gewerkt aan een variant van een omgevingsplan. Hierin is ook gewerkt aan een nieuwe werkwijze/methode voor welstand. Er is een tweedeling gemaakt tussen de sneltoets-methode en de gespreks-methode.

De sneltoets-methode houdt in dat de vergunningverleners aan de hand van de sneltoetscriteria de meest voorkomende initiatieven zelf kunnen beoordelen. Mocht de vergunningverlener bij de beoordeling twijfel hebben, kan het initiatief alsnog worden voorgelegd aan de adviescommissie omgevingskwaliteit (voorheen welstandscommissie).

In de huidige welstandsnota zijn bij de vaststelling sneltoetscriteria opgenomen. Deze sneltoetscriteria konden worden toegepast bij de lichte bouwvergunning. Bij de inwerkingtreding van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) kwam de lichte bouwvergunning te vervallen waardoor de sneltoetscriteria niet meer bruikbaar waren. De gespreks-methode houdt in dat aan de hand van omschreven gebiedsdoelen en ontwerpvragen met een initiatiefnemer en de adviescommissie omgevingskwaliteit een gesprek plaatsvindt waarin gekomen wordt tot een waardeoordeel over het initiatief.

In bijlage 1 zijn voor u de sneltoetscriteria opgenomen. In bijlage 2 is een doorkijk opgenomen waarin het vervolgproces in het kort staat beschreven om te komen tot een nieuwe welstandsnota. In bijlage 3 staat de nota leidraad Appelscha, dit is de bijlage van bijlage 2.

ARGUMENTEN
a.1 De Omgevingswet vraagt om een nieuwe aanpak.
Onder de Omgevingswet blijft de welstandsnota van kracht. De grondslag ligt in de bruidsschat, welke deel uitmaakt van het tijdelijk omgevingsplan. Daardoor is er geen directe noodzaak voor het opstellen van nieuwe regels ten aanzien van de omgevingskwaliteit. Wel brengt de Omgevingswet een andere manier van werken. In de geest van de Omgevingswet zal er meer integraal gewerkt moeten worden, waarbij ruimte is voor maatwerk. De huidige welstandsnota's bieden voor deze manier van werken geen ruimte.

a.2 De huidige welstandsnota's zijn verouderd
De huidige welstandsnota's sluiten niet meer aan op de behoeften van de huidige maatschappij. We hebben een opgave als het gaat om duurzaamheid en klimaatadaptatie. Deze doelstellingen kunnen slechts behaald worden wanneer vanuit ons beleid ruimte geboden wordt voor innovaties en alternatieve materialen. De huidige welstandsnota's zijn geënt op traditionele materialen en bouwmethodieken. Met deze sneltoetscriteria wordt een deel van dit probleem ondervangen.

a.3 De sneltoetscriteria leiden tot een efficiëntere en snellere beoordeling van initiatieven
De adviescommissie omgevingskwaliteit heeft eens per twee weken zitting. Door het toepassen van sneltoetscriteria kunnen de plannen direct door de vergunningverlener worden beoordeeld en hoeft niet gewacht te worden op de zitting van de adviescommissie en het geschreven advies. Hierdoor kan de doorlooptijd van een vergunningprocedure met twee weken worden verkort.
De voorgestelde sneltoetscriteria zijn gelijk voor de gehele OWO. De geformuleerde sneltoetscriteria zijn voor alle drie OWO-gemeenten passend in termen van omgevingskwaliteit. De

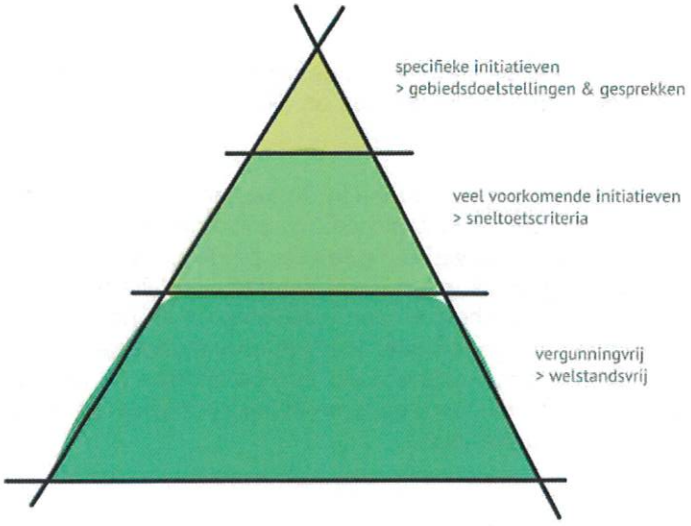
vergunningverleners van de afdeling OWO-VTH voeren het beleid uit. Zij bedienen daarin de gehele OWO en zijn gebaat bij eenduidig beleid, zodat de vergunningverleners hun taken sneller en makkelijker kunnen uitvoeren.

a.4 De sneltoetscriteria geven duidelijkheid en vereenvoudiging voor initiatiefnemers
De sneltoetscriteria zijn concrete regels die vooraf inzichtelijk zijn voor een initiatiefnemer. De regels zijn verduidelijkt met afbeeldingen. Daardoor is het voor een initiatiefnemer duidelijker en eenvoudiger om te weten waar het initiatief aan moet voldoen.

a.5 Verruiming van de regels
Bij het opstellen van de sneltoetscriteria zijn de mogelijkheden voor het realiseren van initiatieven verruimd. Zo is er meer ruimte geboden voor bijbehorende bouwwerken in het zijerf en dakkapellen in het voordakvlak.

a.6 Het vaststellen van de sneltoetscriteria is een "quick win"
Zoals te zien in de hieronder afgebeelde piramide zullen met de sneltoetscriteria de meeste vergunningplichtige initiatieven worden ondervangen. De vergunningvrije initiatieven zijn welstandsvrij. Monumenten, karakteristieke panden, panden die zijn gelegen in een beschermd stads- of dorpsgezicht en UNESCO werelderfgoed zijn uitgesloten van de sneltoetscriteria. Het opstellen van nieuw beleid ten aanzien van de omgevingskwaliteit voor de specifieke (grote) initiatieven neemt veel tijd in beslag. Ook vanwege de nieuwe wet/werkwijze. Het vaststellen van de sneltoetscriteria is daardoor een "quick win".

b.1 Het betreft een ondergeschikte herziening van het bestaande beleid
Het fenomeen sneltoetscriteria en de bijbehorende werkwijze zijn niet zozeer nieuw. In de huidige welstandsnota zijn reeds sneltoetscriteria opgenomen. Deze sneltoetscriteria golden voor een lichte bouwvergunning. Bij de invoering van de Wabo zijn de lichte bouwvergunningen komen te vervallen, waardoor de sneltoetscriteria niet meer toegepast konden worden. Door de voorgestelde sneltoetscriteria vast te stellen, kan er weer uitvoering gegeven worden aan de welstandscriteria zoals dat in beginsel bedoeld was. De nieuwe sneltoetscriteria zijn daarom een ondergeschikte herziening op het bestaande beleid.

KANTTEKENINGEN

a.1 Hogere werklast voor de vergunningverleners

In het huidige beleid werden de sneltoetscriteria niet meer toegepast. De sneltoetscriteria betekenen dus voor de vergunningverleners een verhoging van de werklast. Daar staat tegenover dat de veel voorkomende initiatieven niet meer klaar gezet hoeven te worden voor de vergaderingen van de adviescommissie en tijdswinst behaald wordt doordat er geen advies van de adviescommissie nodig is.

a.2 De sneltoetscriteria zijn soms voor interpretatie vatbaar

Het is niet mogelijk alle criteria heel concreet te maken. Bijvoorbeeld als het gaat om een evenwichtige gevelgeleding. Daardoor zijn de sneltoetscriteria soms voor interpretatie vatbaar. Dit kan leiden tot discussie. Deze discussie wordt ondervangen door bij twijfel alsnog advies in te winnen bij de adviescommissie omgevingskwaliteit.

a.3 Voor de grote initiatieven blijven de welstandsnota's niet toereikend

Met het vaststellen van de sneltoetscriteria wordt slechts voor de veelvoorkomende initiatieven de welstandsnota's vervangen. Voor de grote initiatieven blijven de welstandsnota's niet toereikend als het gaat om innovaties, duurzaamheid en klimaatadaptaties. Gezien de voordelen die de sneltoetscriteria opleveren en de tijd die het kost om tot een nieuwe nota te komen, wordt voorgesteld om de sneltoetscriteria vast te stellen zonder een compleet nieuwe nota.

a.4 Onduidelijk of er financiële gevolgen zijn voor Hûs en Hiem

Indien de gemeenteraden van de OWO-gemeenten instemmen met het voorstel om te werken met sneltoetscriteria voor kleinere initiatieven dan zullen wij Hûs en Hiem daarover informeren. Het gebruiken van sneltoetscriteria heeft tot gevolg dat Hûs en Hiem minder wordt betrokken bij kleine vergunningsaanvragen. Het is nog niet duidelijk of dit invloed heeft op de financiën van Hûs en Hiem. Wel is het de verwachting dat Hûs en Hiem vaker wordt betrokken bij specifieke (grote) initiatieven zoals bijvoorbeeld het deelnemen aan omgevingstafels. Het is daarom nog niet duidelijk of er minder omzet wordt gecreëerd vanuit de OWO-gemeenten voor Hûs en Hiem. Hoe de financiële situatie bij de GR Hûs en Hiem zich daadwerkelijk ontwikkelt de komende jaren is moeilijk te voorspellen. Via de kwartaalrapportages kunnen wij de daadwerkelijke voortgang volgen.

AANPAK/UITVOERING

Na besluitvorming door de raad, zal de verordening op www.officielebekendmakingen.nl worden bekendgemaakt.

COMMUNICATIE

Indien de gemeenteraden van de OWO-gemeenten instemmen met het voorstel om te werken met sneltoetscriteria voor kleinere initiatieven dan zullen wij Hûs en Hiem daarover informeren.

DUURZAAMHEID

Mooi en duurzaam zijn de kernwoorden die centraal staan in de gemaakte leidraad voor de pilot Appelscha en de sneltoetscriteria. Bij (ver)bouwplannen heeft duurzaamheid een belangrijke rol. Dit is bijvoorbeeld terug te zien in de voorbeelden die worden gegeven bij de sneltoetscriteria. Bij nieuwe plannen willen wij dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van circulaire en duurzame materialen. Verder wordt er ook aandacht geschonken aan waterberging en flora en fauna. Voorbeelden hiervan zijn het afkoppelen van regenwater van het riool en het gebruik maken van groene hagen in plaats van schuttingen. Door duurzaamheid een belangrijke rol te laten spelen bij de sneltoetscriteria en de toekomstige nieuwe welstandsnota, wordt er voor gezorgd dat we de aarde leefbaarder achterlaten voor toekomstige generaties.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING

De kosten voor het maken van de sneltoetscriteria worden gedekt binnen de pilot omgevingsplan Appelscha. Het onderwerp omgevingskwaliteit is namelijk een onderdeel van de pilot omgevingsplan Appelscha.

Doordat de toetsing aan sneltoetscriteria ambtelijk wordt gedaan, worden voor die veelvoorkomende gevallen voor deze toetsing geen leges in rekening gebracht richting aanvrager. Voor de aanvrager leidt dit tot minder kosten. Voor de gemeente blijft het kostenneutraal, aangezien wij geen leges voor dit onderdeel ontvangen, maar ook geen tarief voor een advies van Hûs en Hiem betalen.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,
de secretaris, de burgemeester,
PAANS VAN DE NADORT

Zaaknummer:

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

G E A M E N D E E R D B E S L U I T

a. De sneltoetscriteria van de Welstandsnota 2004 onder 2.4 te vervangen door de OWO-sneltoetscriteria en deze vast te stellen en onderdeel uit te laten maken van de welstandsnota 2004 op basis van artikel 4.19 van de Omgevingswet;
b. Geen inspraak op basis van de inspraakverordening toe te passen, omdat de sneltoetscriteria een ondergeschikte herziening op de welstandsnota zijn.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 23 september 2024 ,
de griffier, de voorzitter,